

## **УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИМИ РИЗИКАМИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН**

**Горбачова Ірина Володимирівна**

*кандидат економічних наук,*

*доцент кафедри управління та адміністрування,*

*Житомирський інститут Приватного акціонерного товариства*

*«Вищий навчальний заклад*

*«Міжрегіональна Академія управління персоналом»*

**Осовська Галина Володимирівна**

*кандидат економічних наук,*

*професор кафедри управління та адміністрування,*

*Житомирський інститут Приватного акціонерного товариства*

*«Вищий навчальний заклад*

*«Міжрегіональна Академія управління персоналом»*

Актуальність теми дослідження обумовлена постійною нестабільністю глобального економічного середовища та викликами, які виникають внаслідок глобальних технологічних, політичних і соціокультурних трансформацій. Зміни в міжнародній взаємозалежності підприємств і високий рівень конкуренції вимагають розробки ефективних стратегій управління ризиками для забезпечення стійкості та успішності бізнесу. В контексті геополітичної нестабільності та економічних коливань, вивчення нових підходів до управління ризиками стає критично важливим елементом стратегічного планування, спрямованого на забезпечення тривалого розвитку підприємств у глобальному бізнес-середовищі.

Багато вчених, такі як Дональд Румфельд, Пітер Друкер, Нассім Талеб, Шейла Пітні та підприємець Річард Бренсон, досліджують питання управління підприємницькими ризиками в умовах глобальних змін. Ці експерти акцентують увагу на стратегіях управління ризиками, стратегічному плануванні та адаптації до глобальних технологічних, економічних та соціокультурних трансформацій у бізнесі.

Сучасний стан підприємницьких ризиків визначається рядом факторів, таких як впровадження передових технологічних рішень, економічна нестабільність, політичні перетрубації та соціокультурні зміни. Наприклад, глобальні технологічні інновації можуть викликати зміни у підприємницьких стратегіях через використання штучного інтелекту чи блокчейн-технологій. Економічні труднощі, такі як світові кризи чи економічні збурення, можуть підірвати фінансову стійкість підприємств. Зміни у політичному ландшафті, такі як тарифні війни чи

геополітичні конфлікти, вносять невизначеність у регулюючі рамки. Соціокультурні зміни впливають на споживацькі уподобання, вимоги до відповідального підприємництва та сприйняття брендів на ринку.

Ідентифікація ключових ризикових факторів та їхніх можливих наслідків для підприємств є необхідним етапом у стратегічному управлінні. Наприклад, технологічний ризик може виникнути внаслідок впровадження нових інновацій, що призводить до можливих труднощів у впровадженні та технічних помилок. Фінансовий ризик, пов'язаний з економічними коливаннями, може викликати негативні впливи на фінансовий стан підприємства через зміни в ринкових умовах. Ризик правового регулювання, виникаючи внаслідок змін у законодавстві, може впливати на юридичний статус та діяльність підприємства. Ризик репутації, пов'язаний з негативними відгуками та громадською думкою, може спричинити втрату довіри клієнтів та зниження конкурентоспроможності. Ефективна ідентифікація цих факторів дозволяє підприємствам розробляти стратегії управління ризиками для забезпечення стійкості та динамічного розвитку в змінливих умовах бізнес-середовища.

Розробка ефективних стратегій мінімізації та управління підприємницькими ризиками є критичною для успішної діяльності компаній. Наведемо світові відомі приклади:

1. Google (Alphabet Inc.): Google ставить акцент на інновації та розвиток нових технологій, але при цьому вкладає значні ресурси в дослідження і управління можливими ризиками, такими як приватність даних та конкурентні труднощі.

2. Tesla Inc.: компанія Tesla активно працює над мінімізацією ризиків у сферах виробництва, логістики та інженерії. Стратегії включають в себе постійне вдосконалення технологій та взаємодію з урядовими органами для вирішення проблемних питань.

3. Apple Inc.: Apple активно управляє ризиками в області постачання, що може виникнути через глобальні ланцюги постачання. Компанія диверсифікує свої джерела постачання та встановлює строгі стандарти безпеки та якості.

4. Microsoft Corporation: Microsoft зосереджує увагу на кібербезпеці та заходах безпеки даних, розробляючи та вдосконалюючи продукти для захисту від кібератак та інших інформаційних загроз.

5. Amazon.com Inc.: Amazon вдається до мінімізації логістичних ризиків через впровадження технологічних інновацій та оптимізацію ланцюга постачання, що дозволяє ефективно управляти зростаючим обсягом операцій.

Зі світових прикладів компаній видно, що ефективне управління підприємницькими ризиками є ключовим елементом успішності. Ці компанії вдаються до стратегій, спрямованих на інновації,

диверсифікацію, захист від кіберзагроз та оптимізацію ланцюгів постачання, з метою мінімізації потенційних негативних впливів.

Резюмуючи висновок на основі світових прикладів великих компаній, можна сформулювати наступні пропозиції для інших підприємств. Зокрема, рекомендується вивчати та впроваджувати ефективні стратегії управління підприємницькими ризиками, враховуючи інновації, диверсифікацію, захист від кіберзагроз та оптимізацію ланцюгів постачання. Важливо систематично аналізувати потенційні негативні впливи, розвивати новаторські підходи до управління ланцюгами постачання та активно інвестувати в кібербезпеку. Планування для можливих економічних коливань також є необхідним елементом стратегії. Впровадження цих заходів допоможе компаніям збільшити свою стійкість, адаптуватися до змін у бізнес-середовищі та підвищити рівень конкурентоспроможності.

Впровадження інноваційних підходів до управління ризиками в умовах глобальної нестабільності є ключовим елементом стратегічного планування для підприємств [1, с. 42]. Інноваційні підходи до управління ризиками в умовах глобальної нестабільності включають:

1. Використання штучного інтелекту (ШІ) та аналітики даних: використання ШІ для автоматизації процесів аналізу та прогнозу ризиків дозволяє компаніям ефективно визначати потенційні загрози та реагувати на них в реальному часі.

2. Блокчейн-технології в ланцюгах постачання: впровадження блокчейн-технологій дозволяє підприємствам створювати безпечні, прозорі та невідзмінені ланцюги постачання, зменшуючи ризики фальсифікації та підвищуючи відстежуваність.

3. Кіберзахист та технології кібераналітики: розвиток інноваційних рішень для кіберзахисту, таких як аналіз поведінки, розпізнавання загроз та використання штучного інтелекту, допомагає попереджати та виявляти кібератаки в реальному часі.

4. Страхування ризиків за допомогою технологій «інтелектуальних контрактів»: використання блокчейн-технологій для реалізації «інтелектуальних контрактів» в страхових операціях дозволяє автоматизувати процес відшкодування та забезпечує більш прозорий та швидкий розгляд випадків.

5. Аналіз великих обсягів даних (Big Data) для прогнозування ризиків: застосування аналітики великих даних дозволяє компаніям виявляти тенденції та ризики на основі обширних обсягів інформації, що сприяє більш точному прогнозуванню та управлінню ризиками.

Ці інноваційні підходи допомагають підприємствам адаптуватися до глобальної нестабільності та ефективно управляти ризиками у сучасному бізнес-середовищі.

Роль технологій, страхування та стратегічного планування визначальна для забезпечення стійкості підприємств у глобальному бізнес-середовищі. Технології, такі як штучний інтелект, аналітика даних та блокчейн, не лише дозволяють ефективно ідентифікувати й управляти ризиками, але й сприяють інноваціям у виробництві та ланцюгах постачання. Страхування, особливо з використанням інтелектуальних контрактів та аналітики, допомагає підприємствам зменшити фінансові втрати внаслідок ризикованих подій. Стратегічне планування враховує глобальні тенденції та ризики, спрямовані на створення адаптивних стратегій, які дозволяють підприємствам утримуватися на конкурентному ринку та забезпечувати стійкість в невизначених умовах. Всі ці компоненти взаємодіють, створюючи комплексний підхід до управління ризиками та забезпечення стійкості підприємств у глобальному економічному середовищі.

#### **Список використаних джерел:**

1. Машина Н.І. Ризик і методи його вимірювання. *Економіка та держава*, 2021. № 4. С. 41–45.